

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehac nunquam
in lucem prodire

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Martyrium sanctorum decem Martyrum, qui in Creta subiêre martyrium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

Ceditur
gladio in
pectore.

Beata igitur Victoria in virginitatis proposito inuincibiliter persistens, post multa facta miracula, inter que plurimas virgines Domino aggregauerat, percussa est gladio in corde à carnifice Taliarcho, quem rogatu Eugenij Iponsi sui Iulianus pontifex Capitolij & comes templorum, ad hoc opus direxerat. Passa est autem decimo Calendas Ianuarij. Corpus eius cum omni reuerentia curatum. Taliarchus verò percussor eius, leprofus factus, intra sex dies consumptus à vermibus, expirauit.

MARTYRIVM SANCTORVM DECEM MARTYRVM, QVI IN CRETA SVBIERE MARTYRIUM: *Authore Simeone Metaphraste. Habetur in Tomis Aloysij.*

Decēbr. 23.

Martyres,
ornamentum
patria: sua.

ALIVS quidem aliquid aliud persequatur oratione, illius que vulgò iactatur, Crete: alius quidem pulchritudinem, valius verò magnitudinem, & alius quidem moenia & portus, alius autem aeris temperationem, & fructuum fertilitatem. Ego verò id, quod alia vincit omnia, & quā solam eius opifice dignam dixerim feracitatem, eam dicam ante alia. Quisnam est hic fructus, & quodnā est tantum insulae ornamentum? Quid aliud, nisi diuinus chorus martyrum, & qui laudatur numerus, & quod omnium quidem est spectaculorum iucundissimum, & acroamatum omnium vtilissimum? Decem, inquam, illi pro Christo martyrij coronis redimiti: qui ea ex quibus procefferunt, fortissimè autem pro Christo subiere martyrium. qui eam pro alimentis reuera pulchre sunt remunerati, cum eam tanto honore affecerint, vt in ea per martyrium fuerint consummati. Quomodo verò, paucis iam dicet oratio.

Decius ille, qui magno fuit furore percitus, & ad puniendos Christianos omnium fuit violentissimus, is tunc sceptrum tenens imperij Romanorū, huius insulae constituit Proconsulem virum quendam, qui eodē quoque nomine appellabatur, nempe Decius, non minus autem, quā in nomine, conueniebat in moribus. Qui cum fuisset in Creta, rem parua existimauit, & quae nullā haberet immanitatem & saxitiam, omnes qui sunt in ea Christianos, postquam subiecisset innumerabilibus generibus tormentorū, deinde acerbe tollere de medio. Querebantur ergo omnes, & inueniebantur: & comprehensi, ad ipsum ducebantur. Cum quibus hic quoque, sacer chorus, praestantissimorum virorum denarius, veluti ex optimis eximij selecti ciuitatibus: quorum alios quidem maxima omnium, quae illic erant, praebuit ciuitas: alij autem orti erant ex alijs: cōmuniter verò simul omnes festinabāt ad vnam, quae est in caelis, ciuitatem.

Decem prestantes viros comprehenduntur.

Multis excruciantur modis.

Ij cum tunc stetit ante Proconsulem, quos non tunc quidem sermones libere habuerunt: quibusnam autem factis non obscurarunt sermones? & quodnam quidem tormentorum iter non peruaserunt? quodnam autem supplicium non superarunt tolerantia, caesi, torti, per terram tracti, lapidibus appetiti, irrisi, consputati, & omne genus ferentes subannationis? Sed erant haec quidem illis futurorum gymnasia, & veluti quaedam praexercitationes. Postquam autem oportebat eos magna currere Olympia, temporis, inquam, tormentorum: erat verò dies praestitutus decimo Calendas Ianuarias: & paratum quidem erat tribunal, & praesidebat Proconsul: ducebantur autem athletae: pleni verò erant ambo, hi quidem animi alacritate, ille verò furore & insania. Et ille quidem erat propensus ad puniendum vsque ad mortem, hi verò parati erant sustinere vsque ad extremum spiritum. iracundo & eadem spirante vultu eos intuens, Quanam est, inquit, tanta amentia, quod neque ratio, neque tempus vos id docuit, quod est futurum conducibile? Deinde perinde ac si sola, quam praeseferbat, ira eos perterrefecisset, & iam eis, vt parerent, persuasisset, Sacrificate, inquit. Sin minus, ego quidem nihil dicam amplius. Vos autem scietis paulopost, quisnam sit Decius, cui vos non vultis nunc morem gerere.

Decij proconsulis ferocitas ad inferenda supplicia.

Ad haec martyres, Nos quidē, o Praeses, responderunt, & verbis & factis, & etiā tempore satis magnam dedimus experientiam, quod neque dijs sacrificabimus, neque ad hoc aliquid alterius cedemus sermonibus. Sed neque, interpellans dixit impius, vobis, o impij, erunt cura vlla tormenta? Nequaquam, dixerunt sancti. propemodum enim

SUR I
ber
Nobis
RVIII
5

hunc hoc nomine tibi habemus gratias, quod nobis dederis, ut his accipiamur epulis. Sed non sic, inquit Praeses, erit deinceps. Sed scieris, quanta sit maximorum deorum potentia, quos vos tam impudenter maledictis insectamini, neque hos qui adsunt, reuerentes, qui simul sunt multi & sapientes: qui inter deos quidem primum Iouem, deinde Iunonem, & Rheam, & reliquos colunt. Quae enim primum sustinuitis, erant solam vmbrae suppliciorum. Nunc autem tam multis supplicijs cruciabimini, ut non vestra audacia ab eis solum comprimatur, sed alijs quoque metum incutiat, qui aequè ac vos sunt inobedientes, si modò vlli sint eiusmodi.

Ad haec rursus viri fortissimi: De Ioue quidem, ô Praeses, & illius matre Rhea nihil nobis dixeris. Neque enim apud eos, qui ignorant, verba facis. Scimus enim, ut qui à patribus nostris audierimus, genus eius & fortunam & mores. Sepulcrum autem, si vis, etiã praesentes indicabimus. Nam ipse quoque in Creta ortus est. Fuit verò eorum, qui in ea habitabant, Tyrannus. Erat autem ad eum intemperans & procliuus ad libidines, ut non solum in foeminas, sed etiam infaniret in masculos: praestigijs verò vtebatur & malis artibus, se callidè mutans propter summam intemperantiam, & singulis horis se polluens nefarijs concubitibus. Quidam autem, qui eisdem laborabant vitijs, & imitati fuerant illius abominationem, (Quid est enim tam facile, quàm mali imitatio?) & eum Deum esse pronunciant, & ei templa excitant & sacrificant, ut quod eis placet, Deo quoque videatur placere: & sic non solum Deo non inuisum, sed etiam, proh dolor, diuinum existimetur, se libidinosè & intemperanter gerere.

Diuino haec loquente choro, Proconsul quidè dirumpebatur, ut qui conuinceretur: multo autem magis furebat etiã populus, & impetu ferebantur ad comprehendendos martyres: & eos manibus propemodùm discerpissent, nisi Decius & voce & manu eos cohibuisset. & cum iussisset eos quiescere, acerbius illis mortis genus machinabatur. Et sanctos quidè statim arripuere tormenta: alios quidem alia, sed acerbitate & magnitudine doloris similia. Nam alius quidem ex ipsis suspensus, ferreis laterabatur vngulis: nerui verò diuellebantur, carnes autè illius in terram defluebant. Alij verò lapidibus & acutis sudibus sauciabantur latera vsq; ad ossa. Alij quidè graui plumbo verberato dissoluebantur compages, ossaq; confringebantur & conterebantur. Alius item aliter. est enim vel solo auditu miserabilis acerbitas suppliciorum. Etenim quomodò ijs, qui sunt paulò misericordiores, haec videre est intolerabile: ita etiam sigillatim persequi & audire, est longè molestissimùm. Sed martyres haec etiã patientes, ad eò faciliè, aut, ut verius dicam, iucundè ferebāt, ut qui aderant, conijcerent eos non tam dolere propter ea, quae sustinebant, quàm aegrè ferre, quod non essent plura tormenta.

Omnes itaq; ad eos confluebant, tãquàm ad res nouas & admirabiles, tam fideles, quàm quibus manca erat pietas. Sed illi quidem, ut admirarentur athletarum constantiam, & suam confirmarent pietatem: hi autem, ut irriderent eorum tolerantiam, & eorum plagis quodammodò lætarentur propter insignè crudelitatem. Quamobrèm non modo nulla mouebantur misericordia, sed etiam Praesidem & lictores magis iritabant ad sauitiam. Et hi quidem sic incitabant, ille verò iubebat, lictores autem exquebantur. Porro autem Praeco quoque clamabat: Parcite vobis ipsis. Patete principibus. Sacrificate dijs. Martyres autem etiam in tanta copia rerum asperarum, erant omnibus simul superiores, turba, praecone, tormentis, ipso Praeside, & ante eos, omnium principe fatana, & vniuersis, quae eis subiiciuntur, copijs. Omnes enim, veluti signo dato, vnã simul vocem tollunt: Sumus Christiani, Christi hostia, Christi victimæ: etiamsi milliès mori oporteat, libenter moriemur.

Cum autem martyrũ negotio omnia postponerentur, qui erat valdè promptus fatis minister Decius, desperas fieri posse, ut persuaderet adhuc & cogeret, fert in eos mortis sententiam. Ducebantur itaq; sancti, ut ense interficerentur, ad locum, qui paruum quidè abest à ciuitate: ab incolis verò vocabatur Alonium. Ad eum festinantes martyres, ostenderunt nouum quid, & quod videbatur insolitum. In toto enim cursu martyrij, inter se vnanimis & simul conspirantes, in hoc solum cõtendebant, quisnam eorum primus ensẽ subiret, & primus coronam acciperet. Hanc autem litem composuit Theodulus, qui erat vnus ex hoc diuino choro, discitans quod is futurus esset primus, qui omniũ vltimus excederet, cum nihil turpe & indecorum exspectaculo aliorum sustinuerit, sed sic reuerà multa certamina subièrit. Placuit omnibus, quod dixerat: & primum quidem ad Deum communem hymnum canunt, Benedictus es Do-

Eccè mirabilem Sanctorum alacritatem adferendas potestas.

Iouis libido immanis.

Sancti martyres dire cruciantur.

Illorum stupenda fortitudo.

Praeclara martyrum vox.

Alij alios ad mortem anteuertere conantur.

Pfal. 123.

T t t t
mine,

LS

mine, dicentes, qui non dedisti nos in captionem dentibus eorum: & quæ deinceps scribit Psalmographus. Deinde etiam ad locum accedentes, fecerunt vniuersique orationem: Parce Domine seruis tuis, dicentes, & suscipe sanguinem nostrum pro nobis, pro nostris, pro patria: vt ea liberetur à tenebris ignorantis, & puris oculis contempletur pietatem, & te veram lucem, ô Rex æterne.

Capita eis
amputantur.

Postquam sic precati essent vnusquisque, sacra & victoria insignia eis sunt amputata capita, cum se patrie distribuissent: & sanguinem quidem infernæ, nempe cum qui interit, intereunt: spiritum autem dedissent superne, ei quæ semper manet, cum qui est permanens. Cum verò post consummationem recessissent lictores, quidam ex eorum cognatis, qui in eo loco remanserant, horum sacras venerabiliter componunt & deponunt reliquias. Et tunc quidam mortuos habuit, quæ illos tulerat. Postea autem, quando vis veritatis, veluti quædam zona aurea, comprehendit maximam partem orbis terrarum, Paulus mittitur in insulam, vt eas ad nouam Romam deduceret, ad reginam, inquam, urbium: Paulus ille, cuius est magnum nomen sanctitatis, gloriosæ Romæ Pontifex, & qui moribus magis quam throno erat insignis, cuius vel sola appellatio erat flagellum ad pellendos demones. Is cum accepisset aliquos delectos ab Imperatore, qui eius cepto opem ferrent, venit ad gentem Cretensem: & cum amouisset

Forum sacre
& venerabilis
reliquias
componuntur.

Adhuc inter
gri reperitur
post nos multos.

terram reliquijs impositam, inuenit eas, ô Rex Christe, similes viuentibus, & interitu superiores, perinde acsi in esset adhuc spiritus, & eis humor tanquam ros infunderet matutinus. Cum eas ergo illinc sustulisset cum miraculo, eas tradidit præclaræ & regine urbi: & nunc sunt, vbi sunt repositæ reliquiæ martyrum Infantium, communes seruatorum & præsidum ciuitatis, & vigilantes custodes in omnibus rebus molestis. Quorum intercessionibus detur nobis consequi bona eis reposita, gratia & clementia Domini nostri Iesu Christi: Cum quo patri & sancto spiritui gloria & potentia, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

DE S. SERVULO, EX BEATISSIMI GREGORII PAPAE HOMILIA XV. IN EVANGELIA.

Decēbr. 23.

IERRA bona fructum per patientiam reddit: quia videlicet nulla sunt bona, quæ agimus, si non æquanimiter etiam proximorum mala toleremus. Quanto enim quisque altius profecerit, tanto in hoc mundo inuenit quod durius portet: quia cum à præsentis seculo mentis nostre dilectio deficit, eiusdem seculi aduersitas crescit. Hinc est enim, quod plerisque cernimus & bona agere, & tamen sub graui tribulationum fasce desudare. Terrena namque iam delideria fugiunt, & tamen flagellis durioribus fatigantur. Sed iuxta vocem Domini, fructum per patientiam reddunt: quia cum humiliter flagella suscipiunt, post flagella ad requiem sublimiter suscipiuntur. Sic vna calcibus tunditur, & in vini sapore liquatur. Sic oliua contusionibus expressa, amurcam suam deserit, & in olei liquore pinguescit. Sic per trituram area à paleis grana separantur, & ad horreum purgata perueniunt. Quisquis ergo appetit plenè vitia vincere, studeat humiliter purgationis suæ flagella tolerare: vt ratio post ad iudicem mundior veniat, quanto nunc eius rubiginè ignis tribulationis purgat.

Optimi qui
que grauissime affliguntur.
Luc. 8.

S. Seruuli
breuis historia.

In ea porticu, quæ euntibus ad ecclesiam beati Clementis est peruia, fuit quidam, Seruulus nomine, quem multi vestrum mecum nouerunt: rebus pauper, meritis diues, quem longa ægritudo dissoluerat. Nam à primæua ætate vsque ad finem vitæ paralyticus iacebat. Quid dicam, quia stare non poterat? Nunquam in lecto suo surgere vel ad sedendum valebat, nunquam manum suam ad os ducere, nunquam se poruit in latus aliud declinare. Huic ad seruiendum mater cum fratre aderat, & quicquid ex eleemosyna potuisset accipere, hoc eorum manibus pauperibus erogabat. Nequam literas nouerat: sed scripturæ sacræ sibi et codices emerat, & religiosos quosque in hospitalitatem suscipiens, hos coram se legere sine intermissione faciebat. Fandumque est, vt quantum ad mensuram propriam attinet, plenè sacram scripturam disceret, cum, sicut dixi, literas funditus ignoraret. Studebat in dolore semper gratias agere, hymnis Deo & laudibus diebus ac noctibus vacare.

Sed cum iam tempus esset, vt tanta eius patientia remunerari debuisset, membrorum dolor ad vitalia redijt. Cumque iam se morti proximum agnouit, peregrinos viros

SURI

gber
Hobes

RVTI

5